

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ՏԵՂԱՊԱՀ
Տ. ԹՈՐԳՈՄ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆԻՆ
Ս. ԷՋՄԻԱՍԵՒՆ

ՁԵԿՈՒՑԱԳԻՐ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

1994-ի Սեպտեմբեր ամսից սկսել են մասնակցել Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի կողմից կատարվող շինարարության մի քանի ծրագրերին՝ որպես խորհրդատու:

Այդ ծրագրերից մեկը Տաթև վանքի համալիրի վերականգնումն էր: Առաջին աշխատանքներից մեկը այդ ծրագրում Տաթև վանքի Ս. Պողոս-Պետրոս եկեղեցու տանիքների վերանառուցման համար 43.000 ամերիկյան դոլար արժեքով ներկայացված հաշվի ստուգումն էր: Հաշվարկը ստուգելուց պարզվեց, որ այն կազմվել էր որոշ սխալներով: Սյունյաց բեմի առաջնորդ Տ. Աբրահամ Վարդապետ Մկրտչյանից իմանալով տեղում բնեղենների ձեռք բերման հնարավոր տարբերակները և քանվորական ուժի մասին՝ կազմվեց 17.191 ամերիկյան դոլարի արժեքով նոր հաշվարկ: Այդ հաշվարկի հիման վրա Սյունյաց բեմի հետ կնքվեց շինարարության իրականացման պայմանագիր:

Երկու անգամ լինելով Տաթև վանքում նախ ուսումնասիրվեց տանիքների վերակառուցման աշխատանքների ընթացքը և ապա կատարվեց համալիրի մնացորդային շին-մոնտաժային աշխատանքների հետազոտություն: Այդ հետազոտությունների և նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի ուսումնասիրությունից հետո կազմվեց Տաթև վանքի մնացորդային շին-մոնտաժային աշխատանքների հաշվարկ 489.520 ամերիկյան դոլար ընդհանուր արժեքով:

Սյունյաց բեմի կողմից շինարարության կազմակերպման, տանիքների վերակառուցման աշխատանքի ավարտի և Տաթև վանքի նարտարապետական համալիրի վերակառուցման անհրաժեշտության փաստերը ի նկատի ունենալով՝ կազմվեց պայմանագրային փոփոխության արձանագրության ակտ 82.500 ամերիկյան դոլար արժեքի հավելումով:

Երկրորդ ծրագիրը՝ Մեղրիի փառաբան «Մեծ Թաղի» եկեղեցու համալիրի վերակառուցումն էր: Մնացորդային շին-մոնտաժային աշխատանքները տեղում ճշտելուց հետո կազմվեց այդ աշխատանքները կատարելու համար անհրաժեշտ ծախսի հաշվարկ 144.600 ամերիկյան դոլարի արժեքով:

Տրորդ ծրագիրը Սպիտակ փառաբան կառուցվող Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու շինարարությունն էր: Նախքան այդ ծրագրի կատարման մանրամասնությունների անցնելը, ցանկանում են համառոտ կերպով ներկայացնել խորհրդատու կամ վերահսկող կազմակերպությունների դերը շինարարության կատարման ընթացքում:

Խորհրդատու կազմակերպության ֆունկցիան է շինության համար ապահովել նախագծային, ուսումնասիրական, ինչպես նաև շինարարական աշխատանքների հեղինակային և տեխնիկական վերահսկողության ծառայություններ:

Վերահսկող կազմակերպության ստանձնած պարտականությունները պետք է լինեն հստակ և ամրոցչական, և պետք է պարունակեն ստորև նշված փուլերից մեկը կամ մի քանիսը:

Առաջին փուլը /նախագծային փուլ/ ընդգրկում է ընդհանուր ծանոթություն և նախնական ուսումնասիրություններ, նախագծի ընդհանրական դրույթների հիմնավորող գեկուցում և նախագծային գծագրերի, հաշվարկների և նախահաշվի, ինչպես նաև երկրորդ փուլի աշխատանքային գծագրերի և ժամանակացույցի պատրաստում:

Երկրորդ փուլը /աշխատանքային փաստաթղթերի փուլ/ ընդգրկում է առաջին փուլի վավերացված նախագծի հիման վրա աշխատանքային գծագրերի, նրանց համապատասխան տեխնիկական հաշվարկների և վերջնական մանրամասն նախահաշվի պատրաստում, ինչպես նաև մրցույթի փաստաթղթերի կազմում: Այս փուլը նաև պարունակում է երկրորդ փուլի գեկուցումը և երրորդ փուլի իրականացման ֆինանսական և աշխատանքային ժամանակացույց ծրագիրը:

Երրորդ փուլը /վերահսկողության փուլ/ ընդգրկում է կապալառուի ընտրության մրցույթի կազմակերպում, շինարարական աշխատանքների վերահսկում,

կապալառուների հետ հավանական վեճերի դեպքում կարծիքների դրսևորում, մանրամասն և սպառիչ գեկուցում, արդեն իսկ կատարված աշխատանքների մանրամասն հաշվարկների և գծագրերի պատրաստում:

Անդադառնալով Սպիտակի Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու շինարարության իրականացման ծրագրի ընթացքի բնագրական կարող հմ առնել, որ մինչև Սեպտեմբեր ամիսը արդեն կատարվել էր կապալառու կազմակերպությունների մրցույթը և ընտրվել էր Ախուրյանի թիվ 4 ՀԳՁ:

Պայմանագիր կնքելու համար բարձրացվեց պայմանագրային արժեքը նշտելու հարցը, քանի որ չկար մրցույթային հանձնաժողովի կողմից վավերացված արձանագրություն պայմանագրային արժեքի չափի և մանրամասնությունների մասին: Երևարարական պայմանագրի կնքումից շուտ կապալառուի կողմից աշխատանքների սկսելը ավելի բարդացրեցին իրավիճակը:

Ընդհանրապես նախնական շինարարական աշխատանքների սկսելը վերահսկող կազմակերպությունը կապալառուի համագործակցությամբ պետք է կատարված տեղանքի գեոդեզիական համույթը մանրամասնորեն համեմատելով գծագրերում նշված իրավիճակը ներկայացնող համապատասխան դրույթների հետ և դրա հիման վրա կազմվելով արձանագրություն: Այդ փաստաթղթերը պետք է հաստատելու կապալառու և վերահսկող բաժինը:

Վերահսկող բաժնի պարտականությունն է կազմակերպել տեղում կատարվելիք վերահսկողությունը շինարարականում մշտապես հաստատված հսկիչի միջոցով:

Վերը նշված երկու հանգամանքների բացառությունը էլ ավելի բարդացրեցին հետագայում պայմանագիրը կնքելուց առաջ կատարված աշխատանքների ռեալ արժեքը վնասելու խնդիրը: Այդ աշխատանքների թվին է պատկանում հիմնականում սև հողի կտրման, տեղագրության և հարթեցման աշխատանքները /այդ խնդիրն վերաբերող հարցերին բնակարան և ընթացի մասին իմ կողմից մտերմաբան գրված է 1995 թվականի Մարտի 28-ի գեկուցագրի մեջ:/:

Անդադառնալով ժամանակագրական ընթացքին կարելի է նշել, որ 1994 թվականի Հոկտեմբերի 8-ին մինչև պայմանագրի կնքելը Ախուրյանի թիվ 4 ՀԳՁ-ի կողմից ուղարկված նամակով առաջարկվեց պայմանագրային գործակցի արժեքի չափը ընդունել 1984 թվականի 1,0 ուղարկին = 1,46 ամերիկյան դոլար /նամակին կից ներկայացնելով չորս թերթից բաղկացած հաշվարկ/:

Մի շարք բանակցություններից հետո նշտվեց պայմանագրի պայմանները և անցումային գործակցից ընդունելով 1984 թվականի 1,0 ուղարկին = 1,0 ամերիկյան դոլար 1994 թվականի Հոկտեմբերի 18-ին կնքվեց Սպիտակի Ս.Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու գրոյական ցիկլի շինարարության իրականացման պայմանագիրը 103.476 ամերիկյան դոլար արժեքով:

Պայմանագիրը կնքելուց հետո տեղում մշտական հսկիչ նշանակվեց Կառնն Տիգրանի Հովսեփյանը, որը մինչև այսօր կատարում է այդ պարտականությունը:

Աշխատանքների ընթացքում կատարվել է հեղինակային հսկողություն նախարարապետ Պալոյն Արզումանյանի և կոնստրուկտոր Պարոյն Մելոյանի կողմից:

1994 թվականի Հոկտեմբերի 5-ի դրությամբ վավերացված կատարողականի վնասման դիմումագրի հիման վրա կատարվող կազմակերպության կատարողականը կազմում է 43.659 ամերիկյան դոլար:

Ձեռնային պայմանների դրդարից հետո կապալառու կազմակերպությունը շարունակում է գրոյական ցիկլի աշխատանքները:

Հոկտեմբեր, նոյեմբեր և Մարտ ամիսներին շինարարության ընթացքը ցույց տվեց, որ պատվիրատուի շինարարական բաժնի, հեղինակային և տեխնիկական վերահսկողության աշխատանքները ընդամենը են չհամագործակցված կարգով, որը խանգարում է շինարարության հսկողությունը ճիշտ կատարել և կորոլնացնել, քացի այդ ինչ որ տեղ չի երևում ամեն մի բաժնի կատարած աշխատանքը և պատասխանատվության չափը մեղադրում է:

Վերը նշվածը ի նկատի ունենալով, խնդրում եմ Ձեզ անդադառնալ հսկողությունը կորոլնացնելու և համագործակցված աշխատանք կազմակերպելու խնդիրն:

Խորհրդատու՝

Մարտիկ Ավետիսյան

30 Մարտի 1995